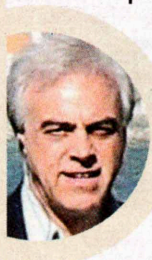

► Του **ΗΛΙΑ ΜΠΕΡΙΑΤΟΥ**, ομότιμου καθηγητή χωροταξικού-περιβαλλοντικού σχεδιασμού Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ΕΙΝΑΙ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ η περίοδος της Μεταπολίτευσης σημαδεύτηκε από καταστροφικές πυρκαγιές ως αποτέλεσμα των νέων κοινωνικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών και χωροταξικών συνθηκών που άλλαξαν ριζικά. Είναι οι εξελίξεις αυτές που συνθέτουν τη μεγάλη εικόνα και το πλαίσιο μέσα στο οποίο εκδηλώνονται οι πυρκαγιές από εμπρησμούς, αμέλεια ή άλλες αιτίες.

Ειδικά η κλιματική αλλαγή/κρίση και οι επιπτώσεις της θα πρέπει να τεθούν στο τραπέζι με σοβαρότητα και όχι βερμπαλιστικά, όπου όλοι οι πάσης φύσεως ιθύνοντες (υπουργοί, περιφερειάρχες, δήμαρχοι κ.λπ.) τάσσονται υπέρ και μετά στην πράξη κάνουν ακριβώς τα αντίθετα!

Το κακό όμως είναι ότι η κλιματική κρίση χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για να δικαιολογήσει τις σοβαρές ελλείψεις σχεδιασμού για την προστασία (προληπτική και κατασταλτική). Διότι το πρόβλημα της αντιμετώπισης των πυρκαγιών και γενικά των καταστροφών είναι δομικό. Υπήρχε και πριν

Πυρκαγιές και σχεδιασμός στην ανθρωπόκαινο εποχή

από την κλιματική κρίση, αποτέλεσμα του μεταπολεμικού και μεταπολιτευτικού μοντέλου διαχείρισης του χώρου (π.χ. χρήσεις γης) και γενικότερα της αναπτυξιακής διαδικασίας.

ΑΛΛΑ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ χωρικής ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος εντάσσεται σε ένα θεσμικό και πολιτικό εποικοδόμημα που δυστυχώς βρίσκεται σε αντίθετη κατεύθυνση από τα ζητούμενα και τις ανάγκες της λεγόμενης ανθρωπόκαινο εποχής μας.

Ζούμε λοιπόν σε μια χώρα και σε μια πολιτεία όπου τα τεκμηριωμένα πορίσματα των κοινοβουλευτικών και κυβερνητικών επιτροπών (1993, 2007, 2019) που έθιγαν επανειλημμένως την ουσία του ζητήματος των πυρκαγιών δεν εφαρμόστηκαν ποτέ! Από τον τόπο μας δεν έλειψε ποτέ η φαιά ουσία. Ελειψαν η συνέπεια, η συνέχεια και η συνεννόηση. (Και με την ευκαιρία να τονίσουμε ότι δεν χρειάζεται να καλούμε ειδικούς από την Εσπερία για να μας πουν αυτά που διδάσκονται στις σχολές δασολογίας, χωροταξίας, γεωγραφίας και περιβάλλοντος των ελληνικών Πανεπιστημίων.)

Ζούμε επίσης σε μια χώρα όπου κάθε νεότερος νόμος είναι χειρότερος από τον προηγούμενο (βλέπε νομοθεσία περιβάλλοντος, χωροταξίας, πολιτικής προστασίας κ.λπ.) και

όπου οι αξιωματούχοι μιας κυβέρνησης αρμόδιοι για την πυροπροστασία, που κατηγορούνται από τη Δικαιοσύνη ως υπεύθυνοι για καταστροφικές πυρκαγιές, προάγονται από την επόμενη κυβέρνηση!..

Οπωσδήποτε η κλιματική κρίση -χαρακτηριστικό της ανθρωπόκαινο εποχής- θα πρέπει να οδηγήσει στον επανασχεδιασμό της αντιμετώπισης τόσο στο επιχειρησιακό επίπεδο όσο και στο επίπεδο χωρικής ανάπτυξης που τέμνει οριζόντια όλους τους τομείς των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΟΥΜΕ επιτέλους ότι η επιβίωση των ανθρώπινων κοινοτήτων εξαρτάται από το φυσικό υπόβαθρο στο οποίο ζουν και τη φέρουσα ικανότητά του, που δεν μπορεί να υπερβεί ένα ορισμένο όριο. Το οποίο όριο εξαρτάται από τη συνετή ή μη χρήση του χώρου. Δεν μπορεί, για παράδειγμα, ολόκληρη η ελληνική επικράτεια να έχει καταντήσει ένας τεράστιος εθνικός μπακλαβάς που κάθε κομμάτι του -ακτή, αγρός, βοσκότοπος, ακόμα και δάσος- χτίζεται αδικρίτως, είτε παράνομα είτε «νόμιμα».

Σήμερα όμως, με την παγκόσμια περιβαλλοντική κρίση, ένα κομμάτι δάσους ή αγρού είναι πολυτιμότερο από ένα οποιοδήποτε κτίσμα εντός του, που συχνά είναι και προϊόν

καταπάτησης. Γιατί η προστασία του δασικού οικοσυστήματος με τη κλωρίδα και πανίδα του θα αποτρέψει το γεγονός να θρηνήσουμε αργότερα θύματα, που δεν θα τα δούμε και δεν θα τα συσχετίσουμε ποτέ με τη συγκεκριμένη πυρκαγιά. Και φυσικά γνωρίζουμε ότι μεσοπρόθεσμα, υπάρχουν πάντα ανθρώπινες απώλειες από τις επιπτώσεις μιας φυσικής καταστροφής ή ακόμα χειρότερα, μιας διαχρονικής περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Επτά εκατομμύρια άνθρωποι στον πλανήτη χάνουν τη ζωή τους κάθε χρόνο από την ατμοσφαιρική ρύπανση...

ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ η αλλαγή του μοντέλου διαχείρισης και σχεδιασμού του ελληνικού χώρου, εκτός από την περιβόητη πολιτική βούληση (που όλοι ισχυρίζονται ότι διαθέτουν), προϋποθέτει γνώση της ελληνικής πραγματικότητας και ουσιαστικές δράσεις που χρειάζονται χρόνο για συντελεσθούν και για τις οποίες δεν φτάνει η τετραετία μιας κυβέρνησης ή μιας δημοτικής και περιφερειακής αρχής. Χρειάζονται διαχρονική και ακόμα διαγενεακή συνεργασία και αλληλεγγύη.

Γιατί αλλιώς οι αγροτοδασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα (βλέπε Λακωνία, Ηλεία, Εύβοια κ.α.) θα σταματούν τελικά στη θάλασσα!